

Programmabegroting Purmerend 2026-2029

4. Jeugd en veiligheid

5. Leefbaarheid

De burgemeester en het college brengen 1 keer per jaar verslag uit over de uitvoering van het veiligheidsbeleid. Er wordt een terugblik van het afgelopen jaar en een vooruitblik op het komende jaar gegeven. Op deze wijze wordt zichtbaar wat de voortgang is op de geprioriteerde onderwerpen uit het IVP en welke veiligheidsvraagstukken in dat jaar de aandacht vragen. Dit document heet het Jaaruitvoeringsprogramma (JUP).

Werkwijze en capaciteit

Bij de Voorjaarsnota 2024 is extra capaciteit toegevoegd aan het veiligheidsdomein. Inmiddels zijn alle functies ingevuld en worden stappen gezet naar een proactieve werkwijze. Met name op het gebied van jeugd en veiligheid boeken we daarmee voortgang. De verwachting is dat de aankomende jaren de groeiende veiligheidsvraagstukken in de gemeente een grotere inzet vragen. Ondertussen zijn er voor verschillende onderwerpen extra (tijdelijke) krachten ingezet. Er wordt momenteel gewerkt aan de positionering (zowel intern als extern) van team Integrale Veiligheid.

Bij de acties vanuit team Veiligheid is communicatie een belangrijke schakel. Dit geldt zowel preventief, zoals bij strategische advisering, persberichten, campagnes en informatiebijeenkomsten, als na een incident wanneer bestuurlijke advisering, crisiscommunicatie, (pers)woordvoering, bewonersbrieven en buurtbijeenkomsten aan de orde zijn. De toename van het aantal incidenten heeft geleid tot langdurige extra inzet van team Communicatie. Voor de tweede helft van 2025 is daarom gekozen voor het tijdelijk uitbreiden van het team. In deze periode wordt een voorstel voorbereid voor een structurele oplossing.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Ondermijnende criminaliteit

- We werken aan het verbeteren van onze gemeentelijke informatiepositie op het gebied van ondermijnende criminaliteit om beter zicht te krijgen op de lokale problematiek, zodat we niet incident- maar probleemgericht kunnen werken. Het registratiesysteem Kedo helpt hierbij. Indien nodig werken we aan het verrichten van analyses. Denk hierbij aan fenomeenanalyses, met bijvoorbeeld hulp vanuit NH Veilig, voorheen het Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC).
- We werken aan het vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van zowel de ambtelijke en bestuurlijke organisatie als van inwoners en ondernemers. Dit helpt om ondermijnende criminaliteit te voorkomen, te herkennen en het stimuleren van melden. Denk hierbij aan het blijven promoten van het meldpunt Meld Misdaad Anoniem, waar inwoners en ondernemers vermoedens anoniem kunnen melden. Ook werken we in 2026 aan het bevorderen van de gemeentelijke weerbaarheid. Dit doen we door de aanbevelingen uit de Noord-Hollandse weerbaarheidsnorm voor alle gemeenten in onze provincie verder uit te werken en uit te voeren, in relatie tot de gemeentelijke weerbaarheidsscan.
- Purmerend wil blijven inzetten op preventie en het opwerpen van barrières ter beëindiging of voorkoming van criminele activiteiten. Bijvoorbeeld door het verbeteren van het Bibobstelsel binnen de gemeente. De Wet Bibob is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument en staat voor Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. Dit is een belangrijk instrument in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. We geven in 2025, met tijdelijke

middelen, de uitvoering van Bibob een boost en kunnen deze aanpak vanaf eind 2025 borgen door een vaste kracht hierop in te zetten. In deze begroting zijn structurele middelen voor Bibob opgenomen. Verder maken we Purmerend onaantrekkelijk voor criminelen door het inzetten van bestuurlijke bevoegdheden, zoals toepassing van de Wet Damocles en het opleggen van een last onder dwangsom. Artikel 13b Opiumwet - ook wel aangeduid als de Wet Damocles - biedt de burgemeester de mogelijkheid om drugshandel te bestrijden door middel van het opleggen van een last onder bestuursdwang. Het opleggen van een dwangsom doen we op basis van onze Beleidsregels bestuursrechtelijke aanpak drugshandel op straat Purmerend.

- We hanteren een repressieve en integrale aanpak om ondermijnende criminaliteit stevig aan te pakken en de effecten van ondermijning in de samenleving tegen te gaan. Denk hierbij aan integrale controles, waar bij het aantreffen van criminele activiteiten, panden kunnen worden gesloten. Verder brengen we complexe multidisciplinaire casuïstiek in bij NH Veilig en voeren we onder andere bestuurlijke prostitutiecontroles uit. Dit zijn controles die gemeenten uitvoeren om te controleren op de naleving van de regels rondom prostitutie. Dit omvat het toezicht op vergunningen, het tegengaan van illegale prostitutie, en het beschermen van sekswerkers en klanten.

Digitale veiligheid

- We richten ons op de voorwaarden voor het voorkomen van cyberaanvallen en informatielekken, en om voorbereid te zijn op scenario's waarin het misgaat. Als cyberincidenten en -crises plaatsvinden en effect hebben op de inwoners, bedrijven en de openbare orde en veiligheid, treedt de reguliere aanpak van crisis- en rampenbestrijding in werking. Werkprocessen en protocollen voor dit soort gevallen worden doorlopend verbeterd om goed voorbereid te zijn.
- We willen voorkomen dat inwoners, bedrijven en instellingen slachtoffer worden van gedigitaliseerde criminaliteit en hen adequaat helpen indien dit toch gebeurt. Dit doen we met bewustwordingscampagnes, voorlichtingen en andere acties. Ook versterken we de regionale samenwerking op het gebied van digitale veiligheid en pakken we preventieve projecten op met andere gemeenten en ketenpartners.
- We proberen maatschappelijke onrust en openbare ordeverstoring door uitlatingen in het online domein te voorkomen. Wanneer dit zich toch voordoet, handelen we adequaat en repressief. Hoewel dit een nog relatief onbekend gebied is maken we gebruik van regionale en landelijke samenwerkingsverbanden om hiermee aan de slag te gaan.
- We zien dat de maatschappij, en daarmee ook onze organisatie, steeds 'ICT-intensiever' wordt. De cloud is ondertussen niet meer weg te denken en verschillende applicaties zijn alleen nog maar cloudgebaseerd. De overgang naar de cloud brengt naast kansen ook risico's met zich mee als het gaat over data-eigenaarschap, koppelingen, back-up eisen en beschikbaarheidsnormen. Dit vraagt om een nieuwe visie op het 'hybride werken'.
- De Digitale Hulpverlener (DHV) is een rol binnen organisaties gericht op het bevorderen van digitale veiligheid. Deze rol is vergelijkbaar met een bedrijfshulpverlener (BHV), maar dan specifiek voor digitale incidenten. Een DHV'er is geen cyberexpert, maar een medewerker die getraind is om digitale risico's te herkennen, incidenten te melden en collega's te ondersteunen tijdens digitale calamiteiten. Het doel is om mkb-bedrijven te informeren over cyber risico's en handvatten te geven om hen cyberweerbaarder te maken, én zoveel mogelijk ondernemers in de gemeente aan te sporen een DHV'er te implementeren in hun organisatie. We organiseerden in 2025 informatiebijeenkomsten en een DHV training voor ondernemers. In 2026 evalueren wij dit en kijken wij wat er verder nodig is.

Zorg en veiligheid

Er is een groeiende groep inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen op het gebied van zorg en veiligheid. De opgave op dit gebied omvat een breed scala aan problematiek. Het gaat altijd om personen of groepen met multi-problematiek die verminderde leefbaarheid, overlast of onveiligheid veroorzaken, zowel op kleine schaal (binnen het gezin, netwerk of huishouden) als op grote schaal (in de openbare publieke ruimte).

- We richten ons op tijdige en passende zorg aan kwetsbare inwoners, zodat deze weer grip krijgen op hun leven en het risico op terugval of afglijden wordt verkleind. Zo ontstaan er minder veiligheidsproblemen en kan de veiligheid (structureel) worden hersteld. Dit doen we met onze lokale casusaanpak. Hieronder valt ook de aanpak van complexe casuïstiek en geweldsincidenten, zoals explosies bij woningen en steek- en schietincidenten die de openbare orde, veiligheid en leefbaarheid verstoren. We maken hierbij gebruik van de inzet van bestuurlijke bevoegdheden, zoals het tijdelijk sluiten van een woning, het opleggen van een verblijfsontzegging of een tijdelijk huisverbod bij huiselijk geweld.
- Om de lokale casusaanpak te verbeteren, richten we ons op het versterken van de lokale integrale en domeinoverstijgende samenwerking. Dit doen we met een kernteam waarin collega's uit verschillende disciplines snel met elkaar kunnen schakelen.
- We zetten ook in op regionale samenwerking door kennis te delen en te verzamelen waarmee we een merkbaar verschil voor kwetsbare inwoners kunnen maken. Daarnaast streven we naar een afgestemde aanpak voor professionals uit de regio Zaanstreek-Waterland, gericht op het verbeteren van zorg en veiligheid. Op die manier is het zowel voor professionals als inwoners uit onze regio duidelijk welke hulp er wordt ingezet. In deze begroting is daarvoor een extra functionaris zorg en veiligheid opgenomen. Deze functie is bedoeld om een stevige verbinding te leggen tussen regionale beleidsontwikkeling (zoals binnen het programma Allen voor Eén) en de lokale uitvoering van onze opgaven in Purmerend. Het voorzitterschap van Allen voor Eén is belegd bij onze gemeente.

De opgave zorg en veiligheid betreft een integrale aanpak van complexe problematiek waarbij veiligheid en zorg onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. De regie op de zorg en veiligheid thema's liggen primair voornamelijk binnen het veiligheidsdomein.

Jeugd en veiligheid

Sinds 2023 heeft Purmerend een gestructureerde brede aanpak jeugd en veiligheid. We werken in 2026 aan de volgende punten:

- Lokale en regionale samenwerking verbeteren om jeugdoverlast en criminaliteit te voorkomen en aan te pakken. Denk hierbij aan intensievere samenwerking met scholen en ketenpartners, zoals politie, GGD en jongerenwerk. Maar ook met interne teams zoals Loket jeugd en leerplicht. Deze samenwerking heeft als doel om bij signalen van afglijdende jeugd beter samen te werken en vlotter te schakelen waardoor jongeren op tijd begeleiding krijgen. In het in juli 2025 gesloten convenant Veilige School staan samenwerkingsafspraken tussen de Waterlandse scholen, de gemeente/regio en de politie over het creëren van een veilig klimaat in en om school. Het convenant heeft een preventieve functie. Zeker nu ook de scholen in het primair onderwijs aangesloten zijn. Voor deze regierol vanuit Veiligheid zijn tot dusver tijdelijke middelen ingezet. Met voorlichtingslessen en webinars vergroten we de bewustwording en weerbaarheid onder jongeren, ouders en professionals om het afglijden van jeugd te voorkomen, te herkennen en signalen tijdig te melden.

- We vangen zorgwekkende signalen eerder op in het Vroegsignaleringsoverleg en pakken waar nodig door in de groepsaanpakken om groepsdynamieken te doorbreken. Met de komst van 2 regisseurs Persoonsgerichte aanpak in 2025 wordt stevig ingezet op recidivebestrijding en gedragsverandering bij afglijdende jeugd. Hierbij wordt het hele gezin en de directe omgeving betrokken om een positieve verandering teweeg te brengen. We gebruiken zowel preventieve als repressieve interventies om jonge aanwas te voorkomen, doorgroeiers aan te pakken en te voorkomen dat ze verder afglijden. Tot slot richten we ons repressief op ondermijnende beroepscriminelen.

Leefbaarheid

De leefbaarheid van een buurt of wijk is een integraal vraagstuk waar het veiligheidsdomein zijn aandeel in heeft. Leefbaarheid gaat over de fysieke omgeving, voorzieningen, sociale samenhang, overlast en (on)veiligheid. Leefbaarheidsthema's zijn dus niet per definitie veiligheidsthema's. Het team Veiligheid werkt nauw samen met andere partijen om de leefbaarheid te bevorderen en te behouden. Taken van team Veiligheid zijn:

- Voortzetting van de samenwerking tussen de handhavers, jeugdboa's, politie en andere partners, zoals Spurd, Clup, wijkmanagers en team Veiligheid.
- Toezicht houden op afgegeven vergunningen bouwen, APV en bijzondere wetten en controle op bestaande gebouwen en bedrijven.
- Samenwerken met de wijkmanagers die de leefbaarheid in Purmerend monitoren en korte lijnen hebben met inwoners.

Verbindingsnetwerk

Het verbindingsnetwerk is een netwerk dat signalen oppikt, elkaar ondersteunt en organisaties en ideeën met elkaar verbindt. Veel mensen en organisaties in het verbindingsnetwerk hebben moeite met de groeiende polarisatie in de samenleving en proberen juist te verbinden. We nodigen het verbindingsnetwerk 2 keer per jaar uit. Naast de burgemeester, politie, welzijn en brandweer zijn er zo'n 60 personen van verschillende groepen uit de stad aanwezig.

Aanpak explosies

Naar aanleiding van de explosies in Purmerend is in 2025 een integrale aanpak ontwikkeld, waarin zowel interne afdelingen als externe partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie, welzijnsinstellingen en woningcorporaties nauw samenwerken. Dit resulteert in een handelingskader, waarbij de input van getroffen bewoners/ondernemers en omwonenden direct wordt meegenomen. Met woningcorporaties hebben we afspraken gemaakt over de samenwerking na een incident. We schakelen snel, met als belangrijkste doel de openbare orde en veiligheid zo snel mogelijk te herstellen.

De frequentie en ernst van de explosies maken dat we intern onze werkwijze hebben geoptimaliseerd. Daarbij werken we ook regionaal en landelijk samen om deze nieuwe, complexe werkelijkheid het hoofd te bieden. In 2026 trekken we hier nog meer samen in op door te delen en te leren met elkaar.

Aanvullend

- De toenemende internationale spanningen, hybride dreigingen, zoals digitale aanvallen en desinformatie, én de gevolgen van klimaatverandering stellen ook gemeenten voor nieuwe veiligheidsuitdagingen. Deze ontwikkelingen vragen om een versterking van de lokale weerbaarheid, zowel van de organisatie als van de samenleving. In diverse bijeenkomsten van onder andere de VNG en het Veiligheidsberaad is benadrukt dat gemeenten hierin een proactieve rol moeten gaan vervullen. Dit brengt naar verwachting ook financiële en personele consequenties met zich mee, met name op het vlak van regie, coördinatie en samenwerking met veiligheidspartners. De VNG is met het kabinet in overleg over extra middelen.
- De begroting van de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VrZW) staat onder druk door landelijke ontwikkelingen. Voor 2026 wordt een tekort van € 1,6 miljoen verwacht, onder meer door een korting op de rijksbijdrage voor crisisbeheersing en het uitblijven van compensatie voor de aanpassing van het brandweerstelsel. Tegelijkertijd is er sprake van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage vanwege indexatie en eerder vastgesteld beleid. De conceptbegroting 2026 van de VrZW is op 26 juni 2025 vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft een positieve zienswijze afgegeven op de conceptbegroting 2026 en waardering uitgesproken voor de koers die de veiligheidsregio heeft voorgesteld om tot bezuiniging te komen.
- Het gemeentelijke beleid voor cameratoezicht is bijna klaar en is in de afrondende fase. Vervolgens stellen we ook regels vast voor camera's die geplaatst worden op grond van artikel 151C gemeentewet. Dit artikel bepaalt dat het doel van gemeentelijk cameratoezicht het handhaven van de openbare orde is. Samen met 4 andere gemeenten wordt gezocht naar een andere locatie om de bovengenoemde camera's uit te kijken. Dit komt omdat de politie het huidige pand per 31 december 2025 afstoot. Er moeten dan extra kosten gemaakt worden voor het huren (structureel), mogelijk verbouwen en verhuizen (incidenteel).

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGRo8	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	12.602	13.101	13.213	14.335	14.349	14.341	14.391
Baten	-137	-20	-20	-19	-19	-19	-19
Saldo	12.464	13.081	13.193	14.315	14.329	14.322	14.371

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 1.122.000 hogere lasten en € 1.000 lagere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.